

Minister Finansów

Warszawa, 3 lipca 2025 roku

Sprawa: Odpowiedź na interpelację nr 10262
Znak sprawy: IF9.054.2.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

uprzejmie przekazuję odpowiedź na interpelację dotyczącą obowiązujących przepisów i wytycznych instytucji międzynarodowych w zakresie osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne (PEP). Interpelacja nr 10262 została zgłoszona przez Panią Posel Dorotę Marek.

I. W celu udzielenia odpowiedzi na całość zagadnienia najpierw wskazać należy na regulacje obowiązujące w polskim prawie w zakresie ustalania statusu PEP. Odpowiednie postanowienia znalazły się w *ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (u.o.p.p.p.f.t.)*. Ustawa ta wprowadza definicję zarówno **osoby zajmującej ww. stanowisko** (art. 2 ust. 2 pkt 11), jak również **członka jej rodziny** (art. 2 ust. 2 pkt 3) oraz **bliskich współpracowników** (art. 2 ust. 2 pkt 12). Dodatkowo **sposób ustalania statusu PEP** określają przepisy art. 46 - 46c *u.o.p.p.p.f.t.* Natomiast **szczegółowa lista stanowisk**, z którymi związany jest ten statusu znalazła się w wydanym na podstawie art. 46c *u.o.p.p.p.f.t. rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 27 lipca 2021 roku w sprawie wykazu krajowych stanowisk i funkcji publicznych będących eksponowanymi stanowiskami politycznymi*. Lista ta ma ograniczony zakres ponieważ **obejmuje ona jedynie wykaz krajowych stanowisk i funkcji publicznych będących eksponowanymi stanowiskami politycznym**, o których mowa w art. 2 ust. 2 pkt 11 lit. a-g, i oraz j *u.o.p.p.p.f.t.* Nie ma natomiast charakteru całkowicie wyczerpującego, ponieważ nie obejmuje lit. h, czyli dyrektorów, zastępców dyrektorów oraz członków organów **organizacji międzynarodowych** lub osoby pełniące równoważne funkcje w tych organizacjach. W tym zakresie stanowiska, z którymi wiązać należy status PEP, muszą być ustalane samodzielnie przez instytucję obowiązującą – przede wszystkim w oparciu o art. 46b *u.o.p.p.p.f.t.*

II. Uprzejmie proszę o wzięcie pod uwagę następujących odpowiedzi na pytania przedstawione w interpelacji Pani Poseł.

Pytanie nr 1. *Jakie konkretne procedury obowiązują obecnie w instytucjach finansowych w odniesieniu do osób zajmujących eksponowane stanowiska polityczne (PEP) oraz ich rodzin i współpracowników ?*

Podstawowym obowiązkiem instytucji obowiązanych w zakresie relacji z osobami posiadającymi status PEP jest wdrożenie procedur opartych na analizie ryzyka. Należy je przyjąć w celu ustalenia, czy klient lub beneficjent rzeczywisty ma taki właśnie status. Wynika to z art. 46 u.o.p.p.p.f.t. Jednocześnie przepisy przewidują możliwość przyjmowania od klienta oświadczenia w formie pisemnej lub formie dokumentowej, że jest on albo nie jest osobą zajmującą takie stanowisko. Jest ono składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

W u.o.p.p.p.f.t. nie zamieszczono dokładnie opisanych mechanizmów, które powinny być uwzględniane w wewnętrznych procedurach w przedmiotowym zakresie. Z tego powodu wprowadzone procedury będą różnić się w przypadku odmiennych kategorii instytucji obowiązanych.

Pytanie nr 2. *Czy Ministerstwo Finansów monitoruje praktyczne skutki tych regulacji oraz przypadki możliwego nadużywania statusu PEP przez instytucje finansowe ?*

Ministerstwo Finansów otrzymuje sygnały od osób, które doświadczyły trudności związanych z realizacją procedur związanych z ustalaniem statusu PEP. Każdy z tych przypadków traktowany jest indywidualnie i podlega gruntownej analizie. W przypadku gdy jest możliwe udzielenie jednoznacznej odpowiedzi, Departament Informacji Finansowej często przedstawia wskazówki w zakresie odpowiedniego rozumienia i właściwej praktyki stosowania przepisów.

Przepisy te mają przede wszystkim charakter gwarancyjny i dlatego też należy unikać stwierdzenia, że są one nadużywane. Ich zasadniczym celem jest zapewnienie podwyższonego poziomu bezpieczeństwa systemu finansowego w sytuacji zwiększonego ryzyka prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.

Pytanie nr 3. *Czy w opinii Pana Ministra obecne przepisy i procedury w wystarczającym stopniu chronią zasadę równego traktowania obywateli, w szczególności członków rodzin PEP, którzy nie są aktywnymi uczestnikami życia publicznego?*

Powyższe pytanie ma zasadnicze znaczenie, ponieważ zgodnie z art. 46 ust. 6 u.o.p.p.p.f.t. przepisy stosuje się odpowiednio do członków rodziny osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne oraz osób znanych jako bliscy współpracownicy osoby zajmującej eksponowane stanowisko polityczne.

Może to skutkować pojawieniem się po ich stronie dodatkowych obowiązków m.in. w zakresie konieczności składania oświadczeń, deklaracji oraz przedstawiania dodatkowych danych związanych ze źródłem pochodzenia majątku. Jednakże obowiązki te nie wykraczają poza obowiązki już wcześniej przewidziane

dla osób posiadających status PEP. Osoby te są traktowane zatem w sposób równy, co wynika z tego, że ich sytuacja nie odbiega od tej, w której znajdują się inne podobne kategorie osób (posiadających status PEP). Jednocześnie konieczność uregulowania statusu tych dodatkowych grup wynika z prawa europejskiego, o czym w odpowiedziach na dalsze pytania.

Pytanie nr 4. *Czy Ministerstwo planuje jakiegokolwiek zmiany w przepisach lub wytycznych w celu zrównoważenia potrzeby nadzoru finansowego nad osobami pełniącymi funkcje publiczne z ochroną praw obywatelskich ich rodzin i bliskich?*

Obecnie nie są planowane tego rodzaju prace legislacyjne. Jednakże zmieniające się otoczenie w obrębie prawa europejskiego powoduje konieczność przeprowadzenia dodatkowych analiz i ewentualnego rozważenia zmian prawnych w przyszłości.

Pytanie nr 5. *Czy zdaniem Pana Ministra istnieje możliwość opracowania alternatywnych rozwiązań, które zapewnią skuteczne monitorowanie przepływów finansowych wśród osób pełniących ważne funkcje publiczne - np. poprzez dedykowane służby i mechanizmy wewnętrzne - bez konieczności stosowania uciążliwych procedur bankowych wobec członków ich rodzin?*

Nie jest potrzebne, ani prawnie dopuszczalne wprowadzenie całkowicie alternatywnych mechanizmów w tym zakresie. Kwestia statusu PEP została szczegółowo uregulowana zarówno przez obecnie obowiązującą Dyrektywę 2015/849 (art. 20 – 21), jak również znalazły się w Rozporządzenie 2024/1624 (art. 42). Oba wymienione akty prawa europejskiego stanowią kluczowe elementy międzynarodowego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów

Jurand Drop

podsekretarz stanu